

स्थानीय राजपत्र

सुनकोशी गाउँपालिकाबाट प्रकाशित

खण्ड : ६

संख्या : २

मिति : २०८०/०८/३०

भाग-३

सुनकोशी गाउँपालिका

कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना
किसान तथा युवा उद्यमशीलता कार्यक्रम
कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०

गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित मिति : २०८०/०८/२०

प्रमाणित मिति : २०८०/०८/२१

कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा युवा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना

ग्रामिण स्तरमा पशुपालनका क्षेत्रमा गाई, भैंसी, बाख्रा लगायतका पशुपालन पेशा प्रति किसानहरूलाई प्रोत्साहित एवम् उत्प्रेरित बनाई उद्यमशील बनाउनका लागि लगानी मैत्री वातावरणको सिर्जना गरी व्यवसायको उत्थान तथा संरक्षण गरी लागतमा आधारित व्यवसायीहरूलाई सहयोग प्रदान गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको समेत रहेको छ । गाउँसभा मार्फत् वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र विनियोजित वार्षिक बजेट पुस्तकामा विनियोजन भएको बजेट खर्च गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सुनकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० गाउँ कार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृत गरी लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-** (१) यस कार्यविधिको नाम: "कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०" रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि कार्यापालिकाबाट स्वीकृत भए पश्चात् लागू हुनेछ ।
- परिभाषा:-** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,
(क) "अध्यक्ष" भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
(ख) "अनुदान" भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिकाबाट विनियोजित बजेट अनुसारको स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम कृषि र पशु क्षेत्रका कार्यक्रम

संचालन तथा अनुदान वितरण, पशुपालनका क्षेत्रमा आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरणका लागि पशुपालकलाई प्रदान गरिने नगद, पशुधन तथा जिन्सी वा प्रविधि समेतका सामग्रीलाई सम्झनुपर्छ ।

- (ग) "कार्यक्रम" भन्नाले संघीय सरकारबाट विशेष अनुदानको रूपमा गाउँपालिकालाई हस्तान्तरित सुनकोशी कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम र गाउँसभाबाट स्वीकृत कृषि तर्फको विभिन्न कृषि कार्यक्रम र पशुपंक्षी तर्फको पशुपंक्षी पालन तर्फको विभिन्न सम्झनुपर्छ ।
- (घ) "कार्यालय" भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (च) "पशुपालक" भन्नाले कसैको जग्गा करारमा लिई वा आफ्नै जग्गामा व्यावसायिक पशुपालन गर्ने, पशुपालक समूह, पशुपालक व्यवसायी, पशुपालक फर्म र कृषि तथा पशुपंक्षी सहकारी समेतलाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "पशुपालन व्यवसाय" भन्नाले गाई, भैँसी, बाख्रापालन तथा अन्य पशुपालन लगायतका उत्पादनलाई व्यवसायिकरण, बजारीकरण, मूल्य अभिवृद्धि एवं औद्योगिकीकरण गर्ने कार्य समेत लाई बुझाउनेछ ।
- (ज) "लाभग्राही" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम छनौट भएका पशु उद्यमी, पशुपालन फर्म, सहकारी, पशुपालन विकाससँग सम्बन्धित समिति र पशुपालक व्यवसायीलाई सम्झनुपर्छ ।
- (झ) "सहकारी संस्था" गाउँपालिकाको अभिलेखमा रहेका मध्ये प्रत्येक वडामा अनुदान वितरणको लागि सहजीकरण गर्न आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा प्रत्येक वडामा एक संस्थाका दरले अनुदान वितरण तथा तालिम तथा यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा सहयोग

पुन्याउने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिले छनौट गरेको सहकारी संस्था सम्झनु पर्दछ ।

(ज) "सामाजिक रूपमा पछि परेका समुदायका व्यक्ति" भन्नाले विगत दुई वर्ष यता प्राकृतिक विपदमा परेको खुल्ने कागजात भएका, गरिब घर पहिचान परिचयपत्र बाहक, एकल महिला, क वा ख बर्गको अपाङ्गता परिचयपत्र भएका व्यक्ति वा निजको परिवालाई सम्झनु पर्दछ ।

३. उदेश्यहरू:- यस कार्यक्रमका उदेश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:-

(क) पशुपालन क्षेत्रको व्यवसायिक रूपान्तरणमा सहयोग पुऱ्याउने,

(ख) उन्नत नश्लका पशुहरूको उपलब्धता र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने,

(ग) असल पशुपालन अभ्यास अनुशरण गर्न प्रेरित गर्दै स्वच्छ, स्वस्थ एवं गुणस्तरीय पशुजन्य उत्पादन प्रवर्द्धन गर्ने,

(घ) पशुपालन अन्तर्गत गाई पालन, भैंसी पालन, बाख्रा पालन तथा अन्य पशुपालन व्यवसाय र सोको पकेट क्षेत्रको बजारसम्म पहुँच विस्तार गरी पशुजन्य उत्पादनको बजारीकरमा सहयोग पुऱ्याउने,

(ङ) पशुपालनको क्षेत्रमा भएका उत्पादनहरूको बजारीकरण प्रवर्द्धन गर्ने ।

परिच्छेद -२

कार्यक्रमको बजेट बाँडफाँट

४. कार्यक्रमको लागि श्रोतहरू:- (१) कार्यक्रम सञ्चालनार्थ देहाय बमोजिम श्रोतबाट देहाय बमोजिम रकम व्यवस्था गरिएको छ:

(क) नेपाल सरकारबाट विशेष अनुदानको रूपमा सुनकोशी कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम हस्तान्तरित रु. १,१५,००,०००।

(ख) गाउँसभाबाट विनियोजित विभिन्न कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजित रु. ३५,००,०००।

(ग) गाउँसभाबाट विनियोजित पशुपन्क्षी पालन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजित रु. ६५,००,०००।

जम्मा रु. २,१५,००,०००।

५. **कार्यक्रमको बजेट बाँडफाँट:-** (१) माथि उल्लेखित श्रोतहरूबाट विनियोजित रकमलाई देहाय बमोजिम बाँडफाँट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

क्र. सं.	कार्यक्रम	बाँडफाँट रकम रु.	श्रोत	कैफियत
१.	गाई भैंसी पालन सहयोग (नयाँ खरिद)	१,४०,००,०००।	साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम रु. ११५०००००। र पशुपन्क्षी पालन सम्बन्धी रु. २५,००,०००।	
२.	बाख्रा पालन सहयोग (नयाँ खरिद)	१५,००,०००।	पशुपन्क्षी पालन सम्बन्धी	
३.	पशु बीमा	१,००,०००।	पशुपन्क्षी पालन सम्बन्धी	
४.	डेरी सामग्री सहयोग कार्यक्रम	७,००,०००।	पशुपन्क्षी पालन सम्बन्धी	
५.	कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम	१३,००,०००।	पशुपालन सम्बन्धी	
६.	मिनिटिलर तथा पावर टिलर खरिद तथा वितरण	२४,००,०००।	विभिन्न कृषि कार्यक्रम रु. २०,००,०००। र पशुपालन सम्बन्धी रु. ४,००,०००।	
७.	हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरुवा वितरण	१०,००,०००।	विभिन्न कृषि कार्यक्रम	
८.	कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च	५,००,०००।	विभिन्न कृषि कार्यक्रम	

परिच्छेद -३

अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था

६. **अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने:-** सुनकोशी गाउपालिकाको बार्षिक बजेट तथा स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ । अनुदान उपलब्ध गराउँदा गाई वा भैँसी वा बाख्रा के का लागि सम्झौता भएको हो सो को मूल्यलाई आधार मानिनेछ ।
७. **गाई, भैँसी वा बाख्रा पालन लाभग्राहीको छनौट प्रकृया:-** (१) माथि बाँडफाँट गरिएको गाई, भैँसी वा बाख्रा पालन मध्ये कुनै एक शीर्षकमा कार्यक्रम संचालन गर्न कार्यालयले सार्वजनिक रूपमा अधिकतम पशुपालकहरू, व्यक्तिगत व्यवसाय तथा पशुपालक फर्महरू वा सहकारीहरूसम्म सूचनाको पहुँच पुग्ने गरी अनुसूची १ बमोजिम प्रस्ताव मागको लागि कम्तिमा १५ दिनको सूचना प्रकाशन तथा प्रसारण गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त प्रस्ताव पशुपन्क्षी विकास शाखाले संकलन गरी छानविन गरी छनौटका लागि कार्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ । कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति यस कार्यविधिको दफा १७ बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम छनौट समितिले गरेको निर्णय अनुसार सम्बन्धित शाखा मार्फत् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नेछ ।
८. **गाई, भैँसी वा बाख्रापालन कार्यक्रमको लागि मापदण्ड:-** (१) गाई, भैँसी वा बाख्रा पालनको लागि कार्यालयमा प्राप्त निवेदनहरूको कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिको आधारहरू देहाय अनुसार हुनेछ । जसमा कूल आधारहरूलाई शत प्रतिशत मानी निम्नानुसार अंक प्रदान गरी सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने कृषक लाभग्राहीका रूपमा छनौट हुनेछ ।

देहाय

- (क) अनुसूची-२ अनुसारको कागजातहरू बापत ..... १५ अंक
- (ख) महामारीजन्य रोगबाट गाई, भैंसी वा बाखाको मृत्यु भएको प्रमाणित कागजात (वडा सिफारिस र कृषि, पशुपंक्षी तथा सहकारी विकास शाखाको सिफारिस) बापत ..... ५ अंक
- (ग) आधुनिक गोठ भएको र निर्माण गरेको फोटो सहित शाखाको सिफारिस बापत ..... १० अंक
- (घ) पोषिलो घाँस, भुईँ घाँस तथा डाले घाँस लगाएतका घाँस रोपणको प्रमाण बापत ..... ५ अंक
- (ङ) व्यावसायिक रूपमा पशुपालन गरिरहेको भएमा सम्बन्धित दुग्ध डेरीले गरेको प्रमाणित सिफारिस पत्र र कृषि र पशुपंक्षी शाखाको प्रमाणिकरण सहित ..... ५ अंक
- (च) सूचना अवधि भित्र यस वर्ष मालपोत तिरेको प्रमाण पत्र भएमा ..... १० अंक

जम्मा:- ५० अंक

९. **अनुदान रकमको सीमा:-** (१) गाई, भैंसी तथा बाखा पालनतर्फ कार्यालयबाट उपलब्ध गराईने अनुदान रकम कुल लागतको बढीमा पचास ५०% प्रतिशत तपशिल अनुसार हुनेछ । भूमिश्च स्वर्गादपि गरीषी
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि गाई र भैंसी खरिदको लागि अधिकतम अनुदान रकम व्यक्तिगत भए रु. एकलाख र समूह वा सहकारी भए अधिकतम अनुदान रकम रु. एकलाख पच्चीस हजारसम्म हुनेछ । बाखा पालनको लागि अधिकतम अनुदान रकम व्यक्तिगत भए रु. पचास हजार र समूह वा सहकारी भए अधिकतम अनुदान रकम रु. पचहत्तर हजार हुनेछ ।

- (३) यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान प्राप्त गर्न गाई, भैंसी वा बाख्रा खरिद गर्ने किसानले नश्ल सुधार समेतलाई ध्यानमा राखी सुनकोशी गाउँपालिका भन्दा बाहिरको स्थानीय तहबाट आफूले गरेको सम्झौता बमोजिमको पशु खरिद गर्नु पर्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सामाजिक रूपमा पछि परेका समुदायका व्यक्ति वा निजको एकाघरका सदस्य आवेदक भएकाहरूका आवेदनको हकमा माथि उल्लेखित शत प्रतिशत अंक प्राप्त गर्नेछन ।
- (५) साथै उपदफा (४) बमोजिम उल्लेखित वर्गका लागि यस गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराईने अनुदानको सीमा सामाजिक रूपमा पछि परेका समुदायका व्यक्ति वा निजको एकाघरका सदस्य आवेदक भएकाहरूका आवेदनको हकमा आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले बढीमा १० प्रतिशतसम्म थपघट गर्न सक्नेछ ।
- (६) दफा ६ को १ मा उल्लेख भए अनुसार अनुदान रकम तपशिल अनुसार प्रदान गर्न सकिने छ ।
- (क) व्यक्तिगत रूपमा गाई वा भैंसी पालन गर्ने परिवारको हकमा २ वटा वा सो भन्दा माथि र माउ बाख्रा भए १० वटा वा सो भन्दा माथि
- (ख) नयाँ व्यवसायिक रूपमा व्यवसाय शुरु गरेका समूह र फर्मको हकमा गाई वा भैंसी भए ३ वटा वा सो भन्दा माथि र माउ बाख्रा भए २० वटा वा सो भन्दा माथि ।

स्पष्टीकरण:- दफा ७ को उपदफा ५ (क) मा उल्लेख भए अनुसार गाउँपालिकाले लाभग्राहीसँग सम्झौता गरे पश्चात् गोठ निर्माणको काम शुरु गर्नुपर्नेछ । गोठ निर्माण भए/नभएको कृषि पशुपंक्षी शाखाबाट अनुगमन भई अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भए पश्चात् मात्र अनुदान उपलब्ध गराईनेछ । दिइएको

समय सीमाभित्र गोठ तयार नगर्ने लाभग्राहीलाई लाभग्राहीको सूचीबाट हटाइने र बैकल्पिक लाभग्राहीलाई प्राथमिकताको आधारमा छनौट गरिनेछ ।

१०. **गाई भैंसीको मूल्य निर्धारण:-** (१) गाई वा भैंसी खरिद गर्ने किसानले दुध दिने गाई वा भैंसी खरिद गर्नुपर्नेछ । व्यावसायिक रूपले पाडी समेत पालन गर्न कुनै बाधा पर्ने छैन ।
- (२) गाउँपालिकाले भुक्तानी दिने प्रयोजनको लागि लैनो गाई भए प्रति लिटर रु. ६५००। र भैंसी भए प्रति लिटर रु. ११०००। मूल्य कायम गरिनेछ । पाडी भए प्रति के.जि. रु. २४०। मूल्य कायम गरिनेछ ।
११. **बाख्राको मूल्य:-** (१) यस कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने कृषकलाई स्थानीय जातको बाख्रा पालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (२) गाउँपालिकाले भुक्तानी दिने प्रयोजनको लागि स्थानीय जातको बाख्राको मूल्य प्रति के.जि. रु. ७००। कायम गरिनेछ । स्थानीय बाहेक अन्य जुनसुकै जातका भएता पनि प्रति के.जि. रु. ७००। कायम हुनेछ ।
१२. **अन्य कार्यक्रमको सञ्चालनको प्रकृया तथा मापदण्ड:-** (१) यस कार्यविधिको दफा (५) मा रहेको कार्यक्रमको बजेट बाँडफाँट शीर्षकमा रहेको क्रम संख्या ४ देखि ७ सम्मको कार्यक्रम सञ्चालनको लागि समेत गाउँपालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिको बैठकको निर्णयबाट लाभग्राहीहरूमा सूचना आवाहन गरी कृषि तथा पशु सम्बद्ध कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषक, कृषि/पशु फर्म, कृषक समूह वा सहकारी संस्थालाई देहाय बमोजिमलाई प्राथमिकता दिने गरी सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (क) डेरी सामग्री सहयोग कार्यक्रम प्रत्येक वडामा कम्तिमा एकलाख बराबरको डेरी सम्बन्धी सामग्री सहयोग प्राप्त गर्न सूचना आवाहन र सोही बराबरको रकम सम्बन्धित डेरी सञ्चालक सहकारी वा कृषक समूह वा कृषि फर्म वा कृषकले व्यहोर्ने कुराको सुनिश्चित गर्ने । दुई वटा वा सो भन्दा बढी डेरी सञ्चालनमा रहेको वा सञ्चालन हुने

गरी प्रस्ताव पेश भएमा बढीमा दुई वटा प्रत्येक डेरीलाई पचास हजार बराबरको मेशिनरी सामग्री उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(ख) कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपालक कृषकलाई लक्षित गरी बढीमा रु. तीन लाखसम्मको विभिन्न किसिमको औषधिजन्य पशुपक्षी विकास शाखाबाट सामग्री सहयोग गर्न सकिनेछ । यसको लागि सूचना आवाहन गर्न पर्ने छैन । गाई, भैंसी वा बाख्रा पालन कार्यक्रममा नपरेका लाभग्राहीको खोर सुधार गर्न लाभग्राहीको २० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी र गाउँपालिकाको बढीमा ८० प्रतिशत रकम वा प्रति लाभग्राही रु. पच्चीस हजार रूपैयाँ प्रत्येक वडालाई समेट्ने गरी गोठ सुधार सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । यस कार्यक्रमबाट आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा वा गाउँपालिका अध्यक्षको तोक आदेश बमोजिम प्रति किसान बढीमा रु. ५,००,०००। सम्म कृषि उत्पादनमा सहयोग हुने गरी नगद वा सो बराबरको सामग्री सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(ग) मिनि ट्रिलर तथा पावर ट्रिलर कार्यक्रम सञ्चालनार्थ माथि उल्लेखित कुनै पनि कार्यक्रममा समावेश नभएका कृषक समूह वा कृषि फर्म वा कृषकलाई लागि लक्षित गरी ५० प्रतिशत अनुदानमा सूचना आवाहन गर्ने । बजेटले खामेसम्म सबैभन्दा धेरै कृषकको सहभागिता रहने गरी कृषक समूहलाई पहिलो, कृषि फर्मलाई दोस्रो र कृषकलाई तेस्रो प्राथमिकतामा राख्नु पर्नेछ । सबै भन्दा धेरै जग्गा भएका कृषि समूह वा कृषि फर्म वा कृषकलाई प्राथमिकताका आधारमा उपरोक्त कृषि औजार वितरण हुने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । यस्तो कृषि औजार बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गरी कृषकले खातामा रकम जम्मा गरेपछि वितरण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(घ) हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरुवा वितरण कार्यक्रम अन्तर्गत माथि उल्लेखित कुनै पनि कार्यक्रममा समावेश नभएका कृषक समूह वा कृषि फर्म वा कृषकलाई लागि लक्षित गरी गाउँपालिकाले ८० ढुवानी

सहित प्रतिशत अनुदानमा सूचना आब्हान गर्नु पर्नेछ । आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले स्थानीय माटो सुहाउँदो कुनै एक वा बढीमा आठ जातका फलफूलको विरुवाको लागि आवेदन दिन सक्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । साथै आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा निश्चित वडामा निश्चित जातिको फलफूलको विरुवा वितरणको लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले निर्णय गर्न सक्नेछ । यस्तो विरुवा बोलपत्र वा प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट खरिद गरी कृषकले खातामा रकम जम्मा गरेपछि वितरण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(ड) कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्चको हकमा पशुपालन तालिम सञ्चालन, ट्याक्टर मर्मत तथा सञ्चालन तालिम, छनौट समितिको बैठक, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण तथा ढुवानी र आवश्यकता अनुसार विविध व्यवस्थापनको लागि गर्नु पर्नेछ ।

१३. **अनुदान रकमको निर्धारण:-** कार्यविधिले व्यवस्था गरेको छनौट समितिको सिफारिसमा लाभग्राहीलाई उपलब्ध गराउने अनुदान रकम दफा ७ (२) अनुसार निर्धारण गर्नेछ ।

१४. **लाभग्राहीसँग सम्झौता गर्नु पर्ने:-** (१) कार्यालयले लाभग्राहीको छनौट र अनुदान रकमको निर्धारण भए पश्चात् लाभग्राहीसँग अनुसुची ५ अनुसार सम्झौता गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सम्झौतामा लाभग्राहीले कार्य शुरु गर्नु पर्ने समय, कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने समय, आवधिक रूपमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने विषय र सो बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराइने समय तालिका अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

१५. **बीमा अनिवार्य गर्नुपर्ने:-** यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान प्राप्त गर्ने लाभग्राहीले अनुदान प्राप्त गरेको पशुधनको बीमा अनुदान प्राप्त गरेको वा खरिद गरेको १ महिना भित्र भित्र अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ । सोका लागि

गाउँपालिकाले वीमा गर्दा लाग्ने प्रिमियमको जम्मा शुल्कमा १० (दश) प्रतिशत रकम यसै आर्थिक वर्ष भित्र वा अनुदान रकमसँगै भुक्तान गर्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि शत प्रतिशत कार्य सम्पन्न गरेपश्चात मात्र अनुदानको एकमुष्ट रकम भुक्तानी गर्न बाधा पर्ने छैन ।
- (३) कार्यालयले सम्बन्धित लाभग्राहीको वा सहकारी संस्थाको बैंक खातामा सम्झौता बमोजिमको कागजात पेश भएमा सम्झौता बमोजिमको रकम जम्मा गरिदिनेछ ।
- (४) यस दफामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि लाभग्राहीबाट कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन प्राप्त नभई अनुदानको रकम भुक्तानी गरिने छैन ।
- (५) यस कार्यविधिमा भएको व्यवस्था अनुसार वीमा गरी सोको प्रमाणित कागजात पेश गर्नु पर्नेछ । वीमा नगरी पेश भएका कागजातहरूको भुक्तानी गर्न कार्यालय बाध्य हुने छैन ।

परिच्छेद - ४

बजारीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

१६. **बजारीकरण सम्बन्धी व्यवस्था:-** (१) कार्यालयले लाभग्राहीसँगको साझेदारीमा वितरण गरेको गाई/भैँसीबाट उत्पादन भएको दुध तथा बाख्राबाट उत्पादन भएका खसी बोकाको बजारीकरणका लागि समन्वय, सहजिकरण तथा अन्तरसम्बन्ध स्थापना गर्नेछ ।
- (२) सुनकोशी गाउँपालिकामा भएका ७ वटै वडाहरूमा सञ्चालन भएका दुग्ध डेरीहरूको स्तरोन्नती गरिने छ ।
  - (३) आवश्यक अनुसार बजार सञ्जाल निर्माणका लागि कार्यपालिकाको निर्णय र वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम मिनी डेरीहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

परिच्छेद - ५

कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१७. कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समिति:- (१) गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा निम्न बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समिति रहनेछ

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष ..... संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ..... सदस्य

(ग) आर्थिक विकास समितिको संयोजक सदस्य ..... सदस्य

(घ) संयोजकले मनोनित गरेको गाउँसभामा रहेको
एक जना महिला सदस्य ..... सदस्य

(ङ) पशुपंक्षी विकास शाखाका प्रमुख ..... सदस्य सचिव

१८. कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:-

(१) यस कार्यविधिको अधिनमा रही कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

देहाय

(क) कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप कार्यक्रम समयमै सञ्चालनको लागि आवश्यक योजना तथा तयारी गर्ने,

(ख) कार्यक्रम सहजीकरणको लागि सम्बन्धित शाखा, वडा कार्यालय तथा आर्थिक विकास समितिलाई आवश्यक परिचालन गर्ने,

(ग) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि बजेटको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने,

(घ) आवश्यकता अनुसार कृषि तथा पशुपंक्षी शाखा, वडा स्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति र गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन समितिबाट अनुगमन गराई प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने,

- (ड) प्रकाशित प्रस्ताव मागको सूचना बमोजिम कार्यालयमा दर्ता भएका प्रस्ताव उपर छलफल गरी योग्य प्रस्तावदाताहरू मध्ये विनियोजित बजेटले खामेसम्म माथि उल्लेखित सबैभन्दा धेरै अंक हासिल गर्ने लाभग्राहीको नामावली क्रमानुसार प्रकाशन गर्ने र बजेटले नखाम्ने लाभग्राहीमध्ये सबैभन्दा धेरै अंक हासिल गर्ने लाभग्राहीको नामावली क्रमश हुने गरी बैकल्पिक नामावली समेत प्रकाशन गर्नुपर्नेछ । लाभग्राहीलाई भुक्तानी दिई बजेट बाँकी रहेमा बैकल्पिक नामावलीमा रहकेका पशुपालक कृषकसँग सम्झौता गर्ने,
- (च) यस कार्यविधि बमोजिमका विपद् जोखिममा परेका, अपाङ्ग, गरिब तथा एकल महिलाको छुट्टै नामावली तयार गरी लाभग्राहीको सूची प्रकाशन गर्ने,
- (छ) तोकिएको समयभित्र सम्झौता नगर्ने लाभग्राहीलाई लाभग्राहीको सूचीबाट हटाई बैकल्पिक लाभग्राहीलाई सम्झौता गर्ने निर्णय गर्ने,
- (ज) आगामी आर्थिक वर्षमा समेत यसै प्रकृतिको कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गर्ने,
- (झ) अनुदान वितरणमा सहजीकरण तथा क्षमता विकासको लागि गाउँपालिकामा सूचीकृत भएको सहकारी संस्थाहरूमध्ये प्रत्येक वडामा एउटा सहकारी संस्थालाई सूचना आवाहन तथा छनौट गर्ने ।

१९. **अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति:-** (१) कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणका लागि स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शनमा व्यवस्था भए बमोजिम गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति रहनेछ । यस समितिले अनुगमनको क्रममा पशु विकास शाखा प्रमुखलाई समेत समावेश गराउनु पर्नेछ ।

- (२) समितिले सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्दा सोही दिग्दर्शनमा भएको व्यवस्था बमोजिम विधि तथा प्रकृया अपनाउनेछ ।

- (३) समितिले यस कार्यविधि अनुसारको अनुदान वितरणको कार्य सम्पन्न भए पश्चात् अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी भुक्तानीका लागि सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।
- (४) वडा स्तरमा सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणको लागि सोही दिग्दर्शनमा भएको व्यवस्था बमोजिमको वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको समितिले गर्नेछ ।

परिच्छेद - ६

सहकारी संस्था सम्बन्धी व्यवस्था

२०. **आवेदन माग गर्ने:** (१) यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले लाभग्राही छनौट गरे पश्चात गाउँपालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीरकण गर्न, कृषकलाई प्रोत्साहन दिन, पशु वस्तुको खरिदमा आवश्यक पर्ने वित्तीय व्यवस्था गर्न, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणालाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याउन तथा किसानलाई परामर्श तथा क्षमता विकासका तालिम प्रदान गर्न गाउँपालिकाभित्र रहेका गाउँपालिकामा सूचीकृत सबै सहकारी संस्थालाई लक्षित गरी सार्वजनिक सूचना आवाहन गर्नु पर्नेछ ।
  - (२) आवेदन पेश गर्दा सम्बन्धित वडाको सिफारिस, सञ्चालक समितिको निर्णय तथा प्रतिबद्धतापत्र समेत संलग्न राख्नु पर्नेछ ।
  - (३) आवेदन दिने संस्थाको योग्यता सम्बन्धमा माथि उल्लेख भएदेखि बाहेक केही भए सूचनामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
२१. **सहकारी संस्थाको छनौट :** (१) यस कार्यविधि बमोजिम माग गरिएको अवधिमा आवेदन पेश गर्ने सहकारी संस्थाहरूको आवेदन पशुपंक्षी विकास शाखाले संकलन गर्नेछ ।
  - (२) सूचनामा उल्लेख भए बमोजिम दर्ता/संकलन हुन आएका संस्थाहरूको सूची तयार गरी पशुपंक्षी विकास शाखाले आर्थिक विकास समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । प्रत्येक वडाबाट एक भन्दा बढी सहकारी संस्था

यस कार्यक्रममा समावेश हुन चाहेमा आर्थिक विकास समितिले प्रत्येक वडाबाट बढीमा दुई वटा सहकारी संस्थालाई कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

- (३) आर्थिक विकास समितिले सिफारिस गरेका संस्थाहरूमध्ये सक्कलै आवेदन अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्न सक्ने सहकारी संस्थालाई कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति छनौट गर्नेछ ।

२२. सहकारी संस्थाको काम कर्तव्य र अधिकार : (१) यस कार्यविधिको अधिनमा रही प्रत्येक वडामा छनौट भएका सहकारी संस्थाहरूको काम, कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- क) कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने,
- ख) नियमानुसार प्रदान गर्ने ऋणमा गाउँपालिकाबाट छनौट भएका लाभग्राही पशुपालक कृषकलाई प्राथमिकता दिने,
- ग) सम्बन्धित किशानसँगको समन्वयमा पेशकी माग गरी सम्झौता बमोजिमको पशु वस्तु खरिद गर्न सहजीकरण गर्ने,
- घ) गाउँपालिकासँग सम्झौता गरी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- ङ) गाउँपालिकासँग भएको सम्झौता बमोजिमका कार्य गर्ने ।

२३. सहकारी संस्थालाई उपलब्ध हुने सुविधा: (१) कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिबाट छनौट भएका सहकारी संस्थासँग गाउँपालिकाले सम्झौता गरी एक दिने क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम प्रत्येक सहकारी संस्थालाई रु. २५,०००। को दरले उपलब्ध गराउनेछ ।

- (२) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा गाउँपालिकाको पशुपंक्षी विकास शाखासँगको समन्वयमा गर्नु पर्नेछ ।

- (३) क्षमता विकास कार्यक्रमको खर्च कार्यक्रम व्यवस्थापन शीर्षकबाट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ६

समय सीमा तथा भुक्तानी

२४. **गाई भैँसी र बाख्रा पालनको समयसीमा:-** (१) कार्यविधि राजपत्रमा प्रकाशन भए पश्चात सम्बन्धित शाखाले गाई, भैँसी वा बाख्रा पालक/पालन चाहने कृषकलाई लक्षित गरी पौषको दोस्रो हप्ता भित्र १५ दिनको सार्जनिक सूचना आवाहन गर्नु पर्नेछ । यस्तो सूचना सबै वडा कार्यालयहरूमा र गाउँपालिकाको वेभ साइट तथा फेशबुक पेजमा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) पौषको अन्तिम हप्ताभित्र प्राप्त आवेदनलाई कम्प्युट प्रविष्टि गरी माघको पहिलो हप्ता भित्र कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिको बैठक बसी लाभग्राहीको सूची, वैकल्पिक लाभग्राहीको सूची र विपद् जोखिममा परेका, अपाङ्ग, गरिब तथा एकल महिलाको छुट्टै सूची प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । छनौटमा परेका लाभग्राहीहरूलाई १५ दिनको समयसीमा राखी सम्झौताको लागि समेत आवाहन गर्नु पर्नेछ ।
- (३) माघको तेस्रो हप्तामा तोकिएको समयावधिभित्र सम्झौता गर्न नआउने लाभग्राहीको नाम हटाई कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिको बैठक बसी वैकल्पिक लाभग्राहीमध्ये प्राथमिकताको आधारमा सूची प्रकाशन गर्ने र सम्झौताको लागि ७ दिनको अवधि दिई आवाहन गर्नु पर्नेछ ।
- (४) फागुनको दोस्रो र तेस्रो हप्तामा सम्बन्धित शाखाबाट लाभग्राही पशुपालक कृषक/कृषक समूह/सहकारीको गोठ/फर्म र तयारी पुगे नपुगेको अवस्था स्थलगत अवलोकन गरी ठीक/दुरुस्त भए सम्झौता बमोजिमको पशु खरिदको लागि परामर्श उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (५) पशुपालक कृषक/कृषक समूह/ चैत्रको पहिलो हप्ताबाट प्राप्त खरिद

भएको पशुको भुक्तानी माग पेश गर्नु पर्नेछ । भुक्तानी गर्दा एकमुष्ट भुक्तानी गर्ने गरिनेछ कार्यक्रममा छनौट परेका लाभग्राहीलाई कुनै पेशकी उपलब्ध गराइने छैन । भुक्तानी माग गर्दा देहाय बमोजिमको कागजात पेश गर्नु पर्नेछ:-

- (क) भुक्तानी पाउँ निवेदन
  - (ख) सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस
  - (ग) बीमा गरी प्रिमियम तिरेको रसिद
  - (घ) पशु खरिद गरेको बील(फर्मसँग खरिद गरेको भए फर्म दर्ता प्रमाणपत्र समेत) वा भरपाई (व्यक्तिसँग खरिद गरेको भए निजको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि)
  - (ङ) खरिद गरिएको पशु र फर्म/गोठको तस्वीर छुट्टा छुट्टै(दुबै प्रकारको तस्वीरमा सम्झौता गर्ने व्यक्ति समेत देखिनुपर्ने)
  - (च) प्राप्त अनुदानको दुरुपयोग हुने गरी आफूले पाएको भैंसी वा गाई वा बाख्रा बिक्री गरेमा वा मासेमा प्राप्त गर्नेको लापरवाहीले पशुको मृत्यु भएमा सम्बन्धित लाभग्राहीलाई गाउँपालिका वा अन्तर्गतका निकायबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधा कटौति गर्न गरेको मञ्जुरीनामा
  - (छ) सम्झौता र नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि र
  - (ज) अनुगमन प्रतिवेदन
- (६) चैतको दोस्रो हप्ताबाट चैत्र मसान्तसम्म गाउँपालिकास्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले अनुगमन गरी चैत्र मसान्तसम्म प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

२५. अन्य कार्यक्रमको सञ्चालन समय सीमा:- (१) यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन हुने डेरी सहयोग कार्यक्रम, मिनिटिलर तथा पावर टिलर खरिद तथा

वितरण र हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरुवा वितरण माघ महिनाको पहिलो हप्ता १५ दिने सूचना प्रकाशन गरी माग संकलनको लागि सार्वजनिक सूचना आव्हान गर्नु पर्नेछ ।

- (२) सूचना बमोजिम आवेदन गर्ने कृषक/पशुपालकले सूचनामा उल्लेखित शर्त बमोजिम रकम व्यहोर्ने प्रतिबद्धता जनाउनु पर्नेछ ।
- (३) सूचना बमोजिम आवेदन दिने कृषक/पशुपालकले दोहोरो पर्ने गरी आवेदन दिन पाइने छैन । जस्तो पशुपालनको लागि आवेदन पेश गरेका कृषक/पशुपालकको एकाघरको सदस्यले गाई, भैंसी वा बाखा माग गर्न पाउने छैन । यस्तो अवस्थामा कार्यालयले दुबै आवेदन रद्द गर्न सक्नेछ । यो व्यवस्था मिनी टूलर तथा हिउँदे वर्षे फलफूलको विरुवा वितरणमा समेत लागू हुनेछ ।
- (४) यसरी प्राप्त हुन आएको आवेदन उपर कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिले माघ महिनाको अन्तिम हप्ताभित्र छलफल गरी पर्याप्त आवेदन प्राप्त हुन नआएमा थप १५ दिनको सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।
- (५) प्रकाशित सूचना बमोजिम लाभग्राही कायम गरे पश्चात फागुन तेस्रो हप्तामा डेरी सामग्री सहयोग कार्यक्रमको सम्झौता गर्नुपर्नेछ । मिनिटिलर तथा पावर टिलर खरिद तथा वितरण र हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरुवा वितरण कार्यक्रमको लागि फागुनको तेस्रो हप्तासम्ममा खरिद बिधि टुङ्गो लगाई प्रकृया शुरु गर्नु पर्नेछ ।
- (६) डेरी सामग्री सहयोग कार्यक्रमको सम्झौता बमोजिम उपकरण वा मेशिनरी सामान खरिद तथा जडान गरी बैसाखको पहिलो हप्तासम्म भुक्तानी मागको लागि पेश गर्नु पर्नेछ । तर गाउँपालिका आफैले खरिद गरी हस्तान्तरण गरेको हकमा यो सौझैँ आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्न बाधा पुग्ने छैन ।
- (७) मिनिटिलर तथा पावरटिलर खरिद तथा वितरण र हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरुवा वितरण कार्यक्रम अनुरूपका मिनिटिलर/पावर टिलर

वा विरुवा वितरणको कार्य २०८१ जेठको अन्तिम हप्तासम्म सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

- (८) गाउँपालिकाबाट वितरण भएको मिनिटिलर तथा पावर टिलर अन्यत्र बिक्री गरेमा सम्बन्धित लाभग्राहीले सहीछाप गरेको गाउँपालिका वा अन्तर्गतका निकायबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधा कटौति गर्न गरेको मञ्जुरीनामा संलग्न राखी मात्र वितरण गरिनेछ ।

परिच्छेद-७

विविध

२६. **विवरण प्रकाशन गर्नु पर्ने:-** कार्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले गरेको कामको विवरण आफ्नो वेबसाइट, फेसबुक पेज तथा सूचना पाटी तथा सम्बन्धित वडाको सूचना पाटीमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
२७. **असुल उपर गर्नु पर्ने:-** (१) कार्यालयले यस कार्यविधि बमोजिम प्रवाह भएको अनुदान रकमको हिनामिना भएमा सम्बन्धित पक्षबाट सरकारी बाँकी सरह प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गर्नेछ ।
- (२) असुल उपर हुन नसकेमा कार्यालयले सरकारी श्रोतको दुरुपयोगका सम्बन्धमा आवश्यक छानविनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।
- (३) कार्यालयले यस कार्यविधि बमोजिम प्रवाह भएको अनुदान रकमबाट प्रदान गरिएको गाई वा भैँसी वा बारखा खरिद भएको मितिले कम्तिमा ३ वर्ष सम्म कहीं कतै विक्री वितरण वा अन्यत्र पालन/पोषण गर्न दिन पाईने छैन । यदि यस्तो गरेको पाईएमा अनुदान रकम गाउँपालिकाको खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
२८. **दोहोरो सुविधा लिन नपाउने:-** लाभग्राहीले एकै प्रकृतिको कामको लागि एक पटक अनुदान प्राप्त गर्ने एकाघरका कृषक परिवारले २ वर्षसम्म अनुदान प्राप्त गर्न सक्ने छैन । एकै प्रकृतिको कामको लागि एक भन्दा बढी निकायबाट

अनुदान प्राप्त गरेको देखिएमा ३ वर्ष सम्म उही प्रकृतिका र अन्य अनुदान समेत प्रदान गरिने छैन ।

२९. **लाभग्राही जिम्मेवार हुने:-** कुनै विशेष परिस्थिति परि सम्झौता अनुरूप तोकिएको समयसिमा भित्र कार्य सम्पन्न हुन नसकी अनुदान रद्द भएमा वा अनुदानको रकम पूरा भुक्तानी नभएमा लाभग्राही स्वयं जिम्मेवार हुनेछ ।
३०. **अनुदान प्राप्त गर्ने परियोजना/कार्यक्रम रद्द गर्न सक्ने वा सम्झौता रद्द गर्ने:-** कुनै कारणबस प्रचलित कानून विरुद्ध भएमा वा सम्झौता बमोजिम कार्यान्वयन नभएमा वा कुनै कारणवस छनौट समिति वा अनुगमन मूल्याङ्कन समितिले कार्यक्रम अगाडी बढाउन उपयुक्त नदेखेमा पूर्व जानकारी दिई सम्झौता रद्द गर्ने वा अनुदानको रकम पूरा भुक्तानी नदिन सक्ने सम्मको कारवाही हुनेछ ।
३१. **थपघट गर्न सकिने:-** (१) नेपाल सरकारको विशेष अनुदानमा समेत यो कार्यक्रम सञ्चालन गरिने भएको हुँदा कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भए पश्चात नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोगमा कार्यविधि पठाइने छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट यस कार्यविधिमा थप घट गर्नको लागि कुनै सुझाव प्राप्त हुन आएमा सो समेतलाई गाउँ कार्यपालिका बैठकबाट समावेश गरी संशोधित कार्यविधि प्रकाशन गरिनेछ ।
- (२) दफा ५ मा रहेको बजेट बाँडफाँटमा थपघट गर्नु परेमा दफा १७ मा व्यवस्था भएको कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिको बैठकले गर्न सक्नेछ ।
३२. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने:-** प्रचलित कानूनको सर्वमान्य सिद्धान्तको प्रतिकूल नहुने गरी यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका कुराको हकमा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

३३. **खरिद प्रकृत्या:-** खरिद गर्नु पर्ने प्रकृतिका वस्तु वा सेवा वा परामर्श सेवा खरिद प्रकृत्या सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार गर्नुपर्नेछ ।
३४. **कार्यविधिको व्याख्या:-** यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै द्विविधा उत्पन्न भएमा कार्यपालिकाले गरेको व्याख्या अन्तिम हुनेछ ।
३९. **बचाऊ:-** यस भन्दा अगाडि भए गरेका काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।

अनुसूची-१

अनुदान वितरणको सूचनाको ढाँचा

सुनकोशी गाउँपालिका

सुनकोशी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पाङ्ग्रेटार, सिन्धुपाल्चोक

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८०। ।

विषय:- अनुदानमा गाई वा भैंसी वा पालनका लागि निवेदन पेश गर्ने सम्बन्धी सूचना

प्रस्तुत विषयमा सुनकोशी गाउँपालिकाको चालु आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ मा वार्षिक रूपमा स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० प्रथम पटक सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र कार्यालयले तोकेको नियमानुसार देहायको कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक लाभग्राहीहरूले रितपूर्वक निवेदन पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । रितपूर्वक र म्याद नाधि आएका निवेदन उपर कुनै कामकारवाही नहुने व्यहोरा समेत सूचीत गरिन्छ । थप जानकारीका लागि गाउँपालिकाको फोन नं. ०११-४८२२०८ मा सम्पर्क राख्नु हुन वा गाउँपालिकाको वेबसाईट www.sunkoshimunsindhupalchok.gov.np बाट कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० डाउनलोड गरी थप जानकारी लिन सकिनेछ । साथै गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेको कृषि तथा पशु सम्बद्ध अन्य कुनै कार्यक्रममा म/हामी/संस्था सहभागी नभएको व्यहोरा समेत जानकारी गराउँदछु ।

कार्यक्रमको नाम:- गाई, भैंसी वा बाख्रा पालन कार्यक्रम

आवेदन साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू:-

१. राजश्व तिरेको रसिद
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि
३. अनुसूची -२ अनुसारका अन्य कागजातहरू

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची -२

लागत साझेदारीमा अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी निवेदनको ढाँचा

मिति:२०८०।

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू

सुनकोशी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पाङ्ग्रेटार, सिन्धुपाल्चोक।

विषय : लागत साझेदारीमा अनुदानको गाई/भैँसी/बाख्रा उपलब्ध गराई दिनु हुन।

प्रस्तुत विषयमा सुनकोशी गाउँपालिकाको मिति:२०८०। मा प्रकाशित सूचना अनुसार म/हामी यस सुनकोशी गाउँपालिका वडा नं. .... निवासी.....को छोरा/बुहारी म .....

..... विगतदेखि गाई/भैँसी/बाख्रा पालन गर्दै आएको/नयाँ शुरु गर्न लागेको हुँदा व्यावसायिक रूपमा नै गाई/भैँसी/बाख्रा पालन प्रति ईच्छुक रहेकोले कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० मा भएको व्यवस्था बमोजिम तपशिल अनुसार यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं।

तपशिल

१. व्यवसायिक लाभग्राहीको नाम/समूह/फर्म/सहकारी संस्थाको नाम :-
२. ठेगाना :-
३. व्यवसाय दर्ता नं. :-
४. सम्पर्क व्यक्तिको नम्बर :-
५. साझेदारहरूको नाम :-
क.
ख.

६. आवश्यक संलग्न काजताजहरूः-

- क. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- ख. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस,
- ग. पासपोर्ट साईजको फोटो २ प्रति,
- घ. व्यवसाय/फर्म दर्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि (फर्मको हकमा)
- ङ. स्थायी लेखा नम्बर (फर्मको हकमा)
- च. कर चुक्ता र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन (समूह/फर्मको हकमा)
- छ. पशुपन्क्षी लगाएतका फर्मको क्षेत्रफल प्राविधिक मापदण्ड बमोजिमको हुनु पर्नेछ । तर व्यक्तिको हकमा प्रारम्भिक गोठ निर्माण भएको अवस्था मात्र हेरिने छ ।
- ज. पशुपन्क्षी लगाएतका चरण क्षेत्रको व्यवस्था प्राविधिक मापदण्ड बमोजिमको हुनु पर्नेछ । व्यक्तिको हकमा आवश्यक नपर्ने ।
- झ. व्यक्तिगत/सामूहिक फर्महरूको नाममा खाता सहित सुनकोशी गाउँपालिकाको कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा व्यवसाय दर्ता गरेको हुनु पर्नेछ । साथै, स्थानीय तह स्थापना हुनु अगाडी घरेलु कार्यालयमा दर्ता भएका फर्महरूलाई पनि सोही अनुसार मानिनेछ ।
- ञ. जग्गा आफ्नो स्वामित्वमा भएको भए जग्गाधनी प्रमाणपूजाको प्रतिलिपि, आफ्नो स्वामीत्वमा नभएको भए कम्तिमा पाँच वर्षको लागि जग्गा भाडाको सम्झौता वा एकाघरको परिवारको नाममा जग्गा भएमा जग्गाधनीको मञ्जुरीनामा ।
- ट. संक्षिप्त कार्य-योजना (अनुसूची -३ अनुसार)
- ठ. लागत प्रतिवद्धता-पत्र (अनुसूची-४ अनुसार)
- ड. आर्थिक वर्षसम्म मालपोत तिरेको रसिदको प्रतिलिपि

अनुसूची- ३

संक्षिप्त कार्ययोजना

१. संचालन गरिने क्रियाकलाप र लागत साझेदारीको विवरण

क्र. सं.	क्रियाकलाप	परिणाम दर	जम्मा	लाभग्राहीतर्फको साझेदारी रकम रु.	स्थानीतहको साझेदारी रकम रु.	कैफियत

द्रष्टव्य: खरिद गर्ने गाई/भैँसी/ बाख्राको प्रति के.जि. लागत गाउँपालिकाले तोके भन्दा कम हुने छैन । सो भन्दा कम हुने भए खुलाउने (कम मूल्यमा बढी तौलको गाई/ भैँसी/ बाख्रालाई प्राथमिकता दिइनेछ)

.....
कार्यक्रम पेश गर्ने

नाम :-

ठेगाना :-

सम्पर्क नं. :-

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी

अनुसूची - ४

लागत प्रतिवद्धता- पत्र

सुनकोशी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको मिति: २०८०। । गते प्रकाशित सूचना अनुसार सुनकोशी गाउँपालिका वडा नं..... टोल .....मा रहेको श्री ..... फर्म/कृषि-समूहको अध्यक्ष/प्रोपाइटर .....ले व्यवसायिक रूपमा फर्म/समूह सञ्चालन गर्न इच्छुक भएकोले आर्थिक प्रस्ताव अनुसार कुल लगानी रु. ....को पचास/सो भन्दा बढी..... प्रतिशतले हुन आउने रु..... अक्षरूपी रु..... बराबरका लगानी आफ्नो आन्तरिक श्रोतबाट ब्यहोरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछु/गर्दछौं ।

निवेदक

दस्तखत:-

नाम:-

पद:-

संस्था:-

ठेगाना:-

मिति:-

संस्थाको छाप:-

अनुसूची -५

(दफा १२ सँग सम्बन्धित)

सम्झौताको नमूना

सुनकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समितिको मिति मिति: २०८०। । को निर्णय बमोजिम सुनकोशी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय यस पछि प्रथम पक्ष भनिने र लाभग्राही सहकारी/फर्म/समूह/कृषक अन्तर्गत श्री .....
.....सुनकोशी- का अध्यक्ष/प्रोपाइटर .....यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने बीच देहाय बमोजिम शर्त पालना गर्ने गरी यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरी एक एक प्रति लियो/दियो ।

१. सम्झौता गर्ने पक्ष र लाभग्राही

क. ....कृषि फर्म/कृषक समूहको तर्फबाट सम्झौता गर्ने अधिकारिक प्रतिनिधि:-

१. नाम:-

२. प्रतिनिधित्व गर्ने व्यवसायिक फर्मको नाम:-

३. ठेगाना:-

ख. फर्मको स्थलको विवरण:-

१. सुनकोशी गाउँपालिका वडा नं. :-.....

गाउँ/टोल :-.....

ग. परियोजना कार्यान्वयन अवधि:-

१. शुरु हुने मिति:-

२. सम्पन्न हुने मिति:-

४. परियोजना कार्यान्वयन इकाई अन्तर्गत सञ्चालन हुने क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण:-

क. कार्यक्रमको नाम:-

ख. कार्यक्रमको किसिम:-

ग. कार्यक्रमको कुल लागत रु.

१ लाभग्राही तर्फको रकम रु.

२ गाउँपालिकाका अनुदान रकम रु.

५. सम्झौताका शर्तहरू

५.१ योसम्झौता-पत्रपशुपालनगाई/भैँसी/बाख्रा/पालनव्यवसायसंचालनगर्ने फर्म तथा कृषक समूहहरूको अनुदान अन्तर्गत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने श्री.....वा .....

कृषि फर्म/कृषक समूह र सुनकोशी गाउँपालिका बीच व्यवसाय गर्न अनुदान सहयोग गर्ने प्रयोजनको लागि प्रयोग गरिनेछ ।

३.२ सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरेको मिति देखि यो सम्झौता प्रारम्भ भएको मानिनेछ ।

३.३ दोश्रो पक्षले सम्झौतामा हस्ताक्षर भएपछि तत्काल काम शुरु गर्नु पर्नेछ ।

३.४ दोश्रो पक्षले यस परियोजना सञ्चालनका लागि सम्झौता गरिएको क्रियाकलापहरूको तोकिएको नगद वा अन्य किसिमले साझेदारीको सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।

३.५ दोश्रो पक्षले यसै परियोजनाको लागि आफ्नै समूहको स्रोत बाहेक अन्य कुनै सरकारी गैह्र सरकारी संघसंस्थाबाट सहयोग, अनुदान आदि प्राप्त गरेको भए स्पष्ट रूपमा परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

- ३.६ दोश्रो पक्षले परियोजना अन्तर्गत क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दा कार्यालय वा सम्बन्धित प्राविधिकले दिएको निर्देशन अनुसार गर्नु पर्नेछ ।
- ३.७ दोश्रो पक्षले परियोजना अन्तर्गत सञ्चालन भएको क्रियाकलापहरूको लागत अनुमान बमोजिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सम्बन्धित प्राविधिकबाट तयार गरि/गराई प्रत्यक्ष लभान्वित कृषकहरूको बैठक निर्णयबाट अनुमोदन गराए पश्चात मात्र सम्झौता बमोजिमको अनुदान रकम भुक्तानी दिइनेछ । यसरी भुक्तानी पाउन दोश्रो पक्षले अनिवार्य रूपमा तोकिएको लागत साझेदारी प्रतिशत सहितको काम सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।
- ३.८ यस परियोजनाको निर्माण/मेशनरी उपकरण खरिद कार्य सम्झौता पत्रमा तोकिएको अवधि भित्र सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
- ३.९ प्रथम पक्षले सम्झौता बमोजिम खर्च रकमको बील भर्पाइ सहितको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन दोश्रो पक्षबाट नबढ्ने गरी नियमानुसार कर प्राप्त भए पश्चात रु.....अक्षरूपी रु..... कट्टा गरि दोश्रो पक्षलाई भुक्तानी उपलब्ध गराउने छ । दोश्रो पक्षले भुक्तानी पाउन अनिवार्य रूपमा कार्यक्रमको बिल बिजक, फोटो लगायत आवश्यक कागजात पेस गर्नु पर्नेछ ।
- ३.१० दोश्रो पक्षको लापरवाहीको कारणबाट कार्य सम्पन्न नभई हानी/नोक्सानी भएमा त्यसको सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित कृषि फर्म कृषक समूहको हुनेछ ।
- ३.११ अनुदान प्राप्त गरेको वा खरिद गरेको मितिले १५ दिन भित्र गाई/भैंसी/बाख्राको बीमा गरिसक्नु पर्नेछ ।
- ३.१२ दोश्रो पक्षले सम्झौता बमोजिमको रकम परियोजना सम्झौतामा तोकिएको वस्तुमा लगानी गर्नु पर्नेछ अन्यथा कार्यालय भुक्तानी दिन

बाध्य हुने छैन ।

- ३.१३ प्राविधिक वा कार्यालयबाट अनुगमनमा खटिएका कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूलाई दोश्रो पक्षले अनिवार्य रूपमा आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- ३.१४ परियोजनाको अवधि सम्पन्न भई सकेपछि सोको मर्मत संभार तथा सुसञ्चालन सम्बन्धी कार्य दोश्रो पक्ष आफैले गर्नु पर्नेछ ।
- ३.१५ निर्माण कार्य अथवा यस सम्बन्धी कार्य गर्ने क्रममा दोश्रो पक्ष र प्रथम पक्ष बीच कुनै विवाद आएमा प्रथम पक्ष वा गाउँपालिकाको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
- ३.१६ यो सम्झौतामा उल्लेखित कुराहरूको यसै बमोजिम र अन्य कुराहरूमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- ३.१७ दोश्रो पक्षले समयमा कार्य सम्पन्न गर्न नसकेमा सम्झौता बमोजिमको भुक्तानी दिन प्रथम पक्ष बाध्य हुनेछैन ।
- ३.१८ सम्झौताको सम्बन्धमा कुनै बिबाद उत्पन्न भएमा प्रचलित कानून अनुसार हुनेछ ।
- ३.१९ अन्य कुनै बुँदामा थपघट गर्नु परेमा दुबै पक्षको कानून बमोजिम आपसी समझदारीमा गरिनेछ ।
- ३.२० गाउँपालिकाको पशु प्राविधिकको सिफारिस बिना अनुदानमा खरिद गरिएको गाई/भैँसी/बाख्रा बिक्री गरेमा वा मासेमा सो को रकम दोस्रो पक्षसँग पहिलो पक्षले असूल उपर गर्नेछ ।
- ३.२१ संलग्न फारामहरू
- क. परियोजनाको स्वीकृत क्रियाकलापहरू र लागत अनुदान
- ३.२२ परियोजनाको स्वीकृत क्रियाकलापहरू र लागत अनुमान

क्र.स.	परियोजना क्रियाकलाप	इकाइ	प्रति इकाइ दर	कुल लागत	फर्म/समूह/ सहकारी	गाउँपालिका	कैफियत

३.२३ उपरोक्त बमोजिम कार्य गर्न मञ्जुर छौं भनी दस्तखत गर्ने ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

दोशप क्षको तर्फबाट

नाम थर:-

नाम थर:-

पद:-

पद:-

दस्तखत:-

दस्तखत:-

मिति:- मिति:-

साक्षी (सम्बन्धित शाखा)

नाम:-

नाम:-

पद :-

पद :-

हस्ताक्षर:-

हस्ताक्षर:-

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि

अनुसूची-६

अनुगमन प्रतिवेदन

१ परियोजनाको नाम:-

२ कार्यालयबाट अनुगमनमा खटिएको मिति:-

३ सम्झौता मिति:-

४ परियोजनाको विवरण:-

क जग्गा (कित्ता नं.) :-

ख जम्मा पशु संख्या:-

ग. सम्झौता अगाडी रहेको गाई/भैँसी/बाख्रा संख्या:-

घ. थप गरिएको गाई/भैँसी/बाख्रा संख्या:-

५. पशु प्राविधिकको राय:-

.....
.....

६. सम्पादित कार्यको स्तर:-

२ मेशिनरी औजारको संख्या:-

४ संरचनाको विवरण.....

.....

७ भुक्तानी/अनुदान निकासी दिन मनासिव देखिएको वा नदेखिएको राय

.....
.....

८ परियोजनासँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा उपलब्धीहरू:-

.....
.....

१०. अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणमा संलग्न अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको पदाधिकारीहरू

क्र.सं.	नामथर	पद	दस्तखत	कैफियत
१.		संयोजक		
२.		सदस्य		
३.		सदस्य		
४.		सदस्य		
५.		सदस्य		
६.		संयोजक आर्थिक विकास समिति		
७.		सदस्य सचिव		
परियोजनाको तर्फबाट				
१.		अध्यक्ष/प्रोपाइटर		
२.				कामदार/कर्मचारी/हेरालु
३.				साक्षी

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी

आज्ञाले
मोहनकुमार श्रेष्ठ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

